

F. t. l. vedr. „Ungdommens uddannelsesfond“s forvaltning og virksomhed.

ca. 65 000 kr. Til husholdningsseminarier ca. 50 000 kr. (til disse ydes ikke tilskud til nedsettelse af skolepenge).

I *stipendiemæssig* henseende er seminarieeleverne næppe ringere stillede end de af uddannelsesfonden omfattede undervisningsområder, og der er derfor ikke grund til at bringe seminarieuddannelsen ind under fondens stipendieområde.

Lånemæssigt stiller sagen sig derimod anderledes, idet seminarieeleverne kun har mulighed for lån gennem Dansk Studiefond af de midler, som ikke hidrører fra „Ungdommens uddannelsesfond“. Dette betyder bl. a., at låntagerne må betale rente (3 pct.); men hertil kommer, at de midler, Dansk Studiefond kan stille til rådighed for denne gruppe, ikke mindst under de kommende års forventede behov, vil være utilstrækkelige.

Idet den størst mulige ligestilling i lånemæssig henseende bør tilstræbes mellem seminarieeleverne og eleverne fra de af uddannelsesfonden nu omfattede undervisningsområder, skal ma foreslå, at en forholdsmæssig del af lånemidlerne kommer elever på seminarierne og husholdningsseminarierne til gode.

III. Gymnasieuddannelsen.

For gymnasieskolens vedkommende er der en række økonomiske, geografiske og til dels pladsmæssige faktorer af stor betydning, som regulerer eller virker begrænsende på tilgangen til gymnasierne, og som medfører en ulighed i adgangen til studentereksamen. I ungdomskommissionens betænkning: Ungdommens adgang til den højere uddannelse. I. Gymnasiet (1949) er der foretaget en undersøgelse af gymnasieelevernes fordeling på socialgrupper, som viser, at størstedelen af gymnasieeleverne kommer fra de bedre og bedst stillede dele af befolkningen. Ved en tilnærmet beregning af de forskellige befolkningsgruppers kontingent af gymnasieelever og de samme befolkningsgruppers andel i forsørgere med børn i gymnasiealderen er kommissionen nået til, at unge, hvis forsørgere har akademisk uddannelse, anden højere uddannelse eller er større næringsdrivende (betegnede som socialgruppe A), har en seks gange så stor sandsynlighed for at komme i gymnasiet som unge i almindelighed, medens de unge, hvis forsørgere er husmænd eller fiskere, faglærte eller ufaglærte arbejdere (socialgruppe C) har knapt en fjerdedel af en normal mulighed.

Ungdomskommissionens betragtninger på dette område har principielt fortsat gyldighed, og man mener, at et betydningsfuldt skridt henimod en udligning af den økonomiske ulighed vil være

taget, dersom man ved i det væsentlig at følge de af ungdomskommissionen skitserede retningslinjer tilvejebringer en ordening, hvorefter det tilstræbes, at sådanne unge, som bor langt fra gymnasieskolen, økonomisk stilles, som om de boede nær skolen. Dette opnås ved, at der for sådanne elever ydes tilskud til dækning af befordringsudgifter eller af opholdsudgift i skolebyen.

Ungdomskommissionens forslag om *befordringsstipendier* gik ud på, at sådanne stipendier skulle ydes til elever, som for at komme fra deres bopæl til skolen daglig måtte rejse over en vis længere afstand, som man under de i dag gældende forhold mener at burde fastsætte til mindst 30 km. Til- deling af stipendium skulle ske uafhængigt af forsørgernes økonomiske forhold, men det var en forudsætning, at eleverne egnede sig for den valgte skoleuddannelse, og at de ikke kunne have modtaget denne nærmere bopælen. Efter kommissionens forslag skulle stipendiets størrelse svare til udgifterne til befordring med offentlige befordringsmidler udover et vist mindstebeløb, som skulle fastsættes af undervisningsministeren, således at det oversteg befordringsudgifterne i de større byers nærtrafik. Ministeren kunne ligeledes fastsætte et mindstebeløb for stipendiet.

Efter ungdomskommissionens forslag skulle der kunne ydes *stipendium som tilskud til omkostningerne ved indlogering* i skolebyen til elever, hvis hjem ligger således i forhold til skolen, at de ikke dagligt kan tilbagelægge strækningen. Det skulle være en forudsætning, at eleverne egnede sig for den valgte skoleuddannelse, og stipendium skulle kun kunne ydes, når omkostningerne ved indlogering i skolebyen overstiger den ved statens kostskoler fastsatte kostafgift.

Som omtalt i indledningen til nærværende bemærkninger har man ønsket en *principiel* udvidelse af uddannelsesområderne inden for fonden til også at omfatte gymnasieeleverne. Men det er ikke muligt på forhånd at beregne det aktuelle behov for hjælp til henholdsvis befordringsudgifter og opholdsudgift for gymnasieungdommen. Ungdomskommissionen har ganske vist i sin tid anslået den samlede udgift til befordringsstipendier til 240 000 kr., men har ikke nærmere beregnet, hvor stort et beløb, man i alt måtte anse for nødvendigt til opholdsstipendier. Under hensyn til dels det ønskelige i principielt at medtage gymnasieeleverne under uddannelsesfondens område, dels det umulige i på forhånd at danne sig et tilfredsstillende skøn over det aktuelle behov for økonomisk støtte har man ment det rimeligt på nærværende tidspunkt af de foreslåede årlige stipendiemidler på 7 mill. kr.